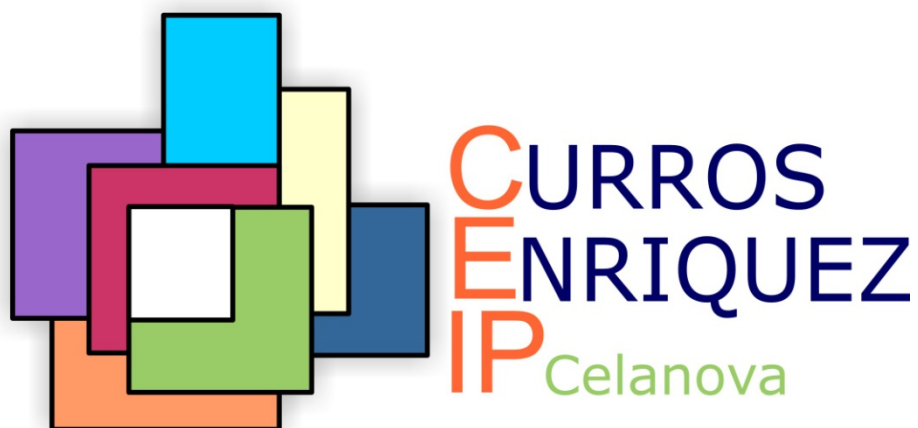

PLAN XERAL DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

ÍNDICE	pax
1. INTRODUCCIÓN	3
2. NORMATIVA VIXENTE	3
3. XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO	5
4. ALUMNOS COS QUE CONTA O CENTRO.....	7
5. DETERMINACIÓN DOS OBXECTIVOS.....	7
6. DESCRICIÓN DAS ACTUACIÓNS, MEDIDAS E/OU PROGRAMAS PARA A ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	8
Programas de Intervención	
6.2.1. R.F.F. 5º primaria.....	10
7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS	18
7.1. Cos alumnos	
7.2. Cos profesores	
7.3. Cos pais	
7.4. Co centro	
8. RECURSOS.....	19
8.1. Materiais	
8.2. Humanos	
8.3. Organizativos	
9. TEMPORALIZACIÓN DAS ACCIÓNS	21
10. MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS	23
11. CANLES DE COLABORACIÓN COAS FAMILIAS E SERVIZOS EXTERNOS	23
12. PROTOCOLOS PARA A SOLICITUDE E/OU AUTORIZACIÓN DAS MEDIDAS EXTRAORDINARIAS.....	23
13. PROCESO DE SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DO PLAN	24
13.1. Os obxectivos	
13.2. Cuestión a avaliar	
13.3. Como se avalía	
14. PROPOSTAS DE MELLORA	25

15. MEDIDAS PROPOSTAS PARA A ATENCIÓN EDUCATIVA	26
16. CONCLUSIÓN.....	28

1. INTRODUCCIÓN

Enténdemos por plan de apoio ou plan xeral de atención á diversidade un conxunto sistemático de estratexias que teñen como principal finalidade a prevención e o dar resposta ás necesidades educativas presentes no centro ao longo do curso escolar.

A principios de curso e antes de que comecen as clases lectivas establécense varias reunións sobre a base da análise por unha banda de todos os informes que se teñan dos alumnos con necesidades educativas específicas, o cal pode implicar establecer relacións con outros centros onde estean escolarizados, así como do estudo das posibilidades do centro e os apoios externos durante o presente curso para dar resposta ás dificultades que os alumnos presentan.

Sobre a base de devanditas datos o centro e máis concretamente o profesorado especializado establecen os plans de apoio e os programas de intervención que haberán que desenvolver ao longo do presente curso, sempre en coordinación cos titores e profesores de área de devanditos alumnos, e permitindo, desde o plano da normalización, garantir, en función das súas características, o desenvolvemento de todos e cada un dos alumnos.

2. NORMATIVA VIXENTE

Para dar unha resposta coherente aos alumnos con necesidades educativas específicas débense tomar como referencia unha serie de bases lexislativas e curriculares que serven de guía e orientación ao traballo do profesorado e permitan a consecución das finalidades que se establezan para lograr unha intervención educativa planificada, sistemática, válida e eficaz. Dita normativa ha de ser entendida desde unha perspectiva xeral, como bases que se establecen para todos os alumnos e centros e de xeito particular, en relación ás necesidades educativas específicas dos alumnos.

A nivel físico:

- R.D. 132/2010, de 12 de Febreiro, polo que se establécense os requisitos mínimos dos centros que imparten as ensinanzas do 2º ciclo de Educación Infantil, a Educación Primaria e a Educación Secundaria.
- RD 443/2001: sobre transporte escolar

A nivel de centro:

- D 374/96 e O 22-xullo-97: establece o ROC de educación infantil e primaria
- Ou 6-maio-92: establece os criterios de admisión de alumnos, período de adaptación e elementos das unidades de programación
- D 87/95: sae da orde anterior e regula a admisión de alumnos

- D 120 do 23 de abril /98 e a O do 24 de xullo/98: en relación á existencia dun D.O.

A nivel de etapas:▫ Educación infantil:

- Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio: sinala as finalidades e características do ciclo respectivamente
- D 330/2009: establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 23 de xuño de 2009)
- Orde do 25 de xuño de 2009 pola que se regula a implantación, o desenvolvemento e a avaliación do segundo ciclo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia. (DOG do 10 de xullo de 2009)
- O 15-5-2000 e O 15-5-2001: sobre o tratamento da lingua estranxeira.

▫ Educación primaria:

- Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio e a súa modificación LOMCE (Lei Orgánica 8/2013 do 9 de decembro): sinala as finalidades e características do ciclo respectivamente
- O. 23-11-07: que regula a avaliación en devandita etapa .
- D.105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia

Para ambas etapas:

- D 247/95: en relación ao tratamento da lingua da comunidade. É obrigatorio recibir aos alumnos na lingua ambiental ou materna. O profesor deberá dirixirse ao grupo na lingua utilizada pola maioría e a cada un na súa propia lingua.

A nivel de necesidades educativas

- O 6 de outubro do 95: regula o RE e a AC

- D 229/11 do 7 de decembro: polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, de 3 de maio, de educación na Lei Orgánica 8/2013 do 9 de decembro.
- O 31 de outubro do 96: en relación á avaliación psicopedagóxica
- O 28 de outubro do 96: establece que os alumnos con sobredotación poderán empezar educación primaria cun ano de anticipación, promocionar anticipadamente unha vez máis en educación primaria e outra en secundaria.
- LOCE do 2002: no seu título I, capítulo VII establece o termo necesidades educativas específicas; divídense ditas necesidades en 4 seccións: a educación para a igualdade de oportunidades, os alumnos estranxeiros, os alumnos sobredotados e os alumnos con necesidades educativas especiais.
- O 27 de decembro do 2002: en relación á escolarización de alumnos con necesidades educativas especiais. (sae do D 320/96)
- RD 943/2003: en relación aos alumnos sobredotados. (Introduce algunha modificación sobre a O 20 de outubro do 96) Fai fincapé na importancia da detección precoz, da formación do profesorado, da información aos pais e da selección de centros que dean unha mellor resposta a estas necesidades. En canto ás promocións establece que a etapa de primaria e secundaria obrigatoria poderase promocionar de xeito anticipado en tres ocasións. E no ensino post- obrigatoria nunha ocasión. Aínda que a administración educativa poderá establecer novas medidas de flexibilización en relación ao período de escolarización se considera necesario.
- O 20 de febreiro do 2004: en relación aos alumnos estranxeiros. Recolle que as medidas para os alumnos con descoñecemento absoluto da lingua castelá e/ou galega cun desfase superior de dous cursos académicos sería: a avaliación inicial para comprobar o seu grado de competencia, a acción titorial, asesorar e coordinar coa familia medidas de reforzo e adaptación, atención máis individualizada no aula ordinaria e creación de diferentes grupos flexibles.

3. XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO.

3.1. Características do centro

O desenvolvemento do plan de apoio levarase a cabo nun CEIP situado nun contorno rural.

Dito centro conta con 5 unidades de EI e 10 de EP.

Ao ser un centro completo conta con:

Director, xefe de estudos, secretario, claustro, consello escolar completo, D.O. comisión pedagóxica, equipo de normalización lingüística, equipo de actividades complementarias e extraescolares e equipos docentes.

O centro está comunicado co equipo de orientación específico, co CFR, a Inspección Educativa, o IES Celso Emilio Ferreiro, os servizos sociais, centro médico con pediatría.

3.2. Características do contexto e das familias:

O centro atópase no casco urbano de Celanova. Vila formada polos vales dos ríos Arnoia e Deba.

Localizándose o longo do val do río Arnoia e encaixados no fondo dunha depresión topográfica atópanse os concellos de Cartelle, Ramirás e Gome sende mentres que Padrenda, Quintela de Leirado, Vere a e A Bola o fan no val do Deba.

A topografía do terreo é chan, sen sinalar ningún accidente importante. No recinto non atopamos pozos, nin minas nin barrancos.

As características especiais, deste municipio interior e o abrigo das serras, dan lugar a clima oceánico –continental, con escasas precipitacións que se manifestan de xeito suave e regular. As variacións térmicas, de inverno a verán son moi acusadas e abundando no inverno as xeadas e as néboas baixas e densas, fronte os veráns moi calorosos.

O centro linda polo Norte, este e oeste ca vía pública que dá acceso ao colexio. Pola parte Sur linda co muro natural e as terras do concello.

Dentro da rede viaria destaca a estrada N – 540 que sae da capital de provincia (Ourense) en dirección a Portugal. Situándose así Celanova a 25 Quilómetros da capital.

O centro está ben comunicado e que posúe numerosos recursos naturais (parques, xardíns, ríos) como urbanos (biblioteca, polideportivo)

A lingua máis falada é o galego como polo que o centro a establece como vehicular. Séguese a lexislación vixente.

A maioría dos alumnos proveñen de familias estruturadas, biparentais e fixas. A ocupación laboral das familias é maioritariamente referidas o sector primario (pequeno comercio e agricultura)

As familias teñen un nivel socioeconómico e cultural medio. No caso das familias inmigrantes case todas proceden de países de Sudamérica e un porcentaxe elevado destas posúen estudos universitarios polo que estes alumnos non veñen presentando máis dificultades que os alumno de aquí. Tan so contamos con dúas familias de romanos estes catro alumno rumanos cando chegaron non coñecían a nosa lingua e polo que foi necesario plantexar un plan de apoio para eles. A súa integración foi moi boa.

En calquera caso a coordinación das familias co centro é adecuada: participan nas actividades programadas a nivel de centro e teñen unhas expectativas axustadas en relación os seus fillos e o centro educativo.

4. ALUMNOS COS QUE CONTA O CENTRO

No centro atópanse escolarizados 268 alumnos dos cales 79 son de Educación Infantil, 5 aulas: 2 de 3 anos, 2 de 4 anos e 1 de 5 anos.

En Educación Primaria hai escolarizados 189 alumnos; 10 aulas. Dúas de 1º, unha de 2º, dúas de 3º, dúas de 4º, unha de 5º e dúas de 6º.

5. DETERMINACIÓN DOS OBXECTIVOS

5.1 Alumnos.

- Eliminar de xeito progresivo as dificultades dos alumnos.
- Flexibilizar espazos e tempos para garantir unha atención máis individualizada e personalizada.
- Favorecer a súa integración nos grupos aos que pertencen.
- Levar a cabo un taller de HHSS e un programa de xeneralización de conduta
- Mellorar o nivel de resposta do grupo en relación aos alumnos con n.e.a.e.

5.2 Profesores.

- Detectar de xeito precoz calquera tipo de dificultade.
- Crear un clima estimulante, fomentar unha educación en valores, evitando actitudes de rexeitamento ou discriminación.
- Fomentar e asesorar ao profesorado para garantir a consecución das finalidades propostas.
- Poñer en práctica os diferentes axustes educativos necesarios para atender ás necesidades educativas dos alumnos.

5.3 Familia.

- Favorecer a colaboración entre as diferentes familias.
- Formar e informar aos pais a preto das necesidades dos seus fillos.

- Formar e informar a todos os pais do centro a preto das necesidades que se dan, para evitar a discriminación.
- Informar aos pais a preto das características do sistema educativo.
- Potenciar o seguimento conxunto das avaliacións dos alumnos.
- Mellorar a implicación da familia na vida educativa dos seus fillos.

5.4 Centro.

- Concienciar do que supón a integración.
- Informar e formar ao profesorado de maneira que poida dar unha resposta axustada a calquera tipo de necesidade que susciten os alumnos, as familias ou os profesores.
- Potenciar a implicación dos diferentes axentes educativos incluída a familia.
- Aproveitar ao máximo os recursos persoais e materiais así como as NNTT das que poida dispoñer o centro.
- Fomentar o clima de convivencia no centro desenvolvendo actitudes de respecto, tolerancia, solidariedade e non discriminación.

6. DESCRICIÓN DAS ACTUACIÓNS, MEDIDAS E/OU PROGRAMAS PARA A ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A) Planificación xeral estaría enfocada a traballar os seguintes aspectos:

- A priorización da detección precoz.
- Os principios de normalización, integración e individualización.
- A adecuación de espazos e tempos.
- O papel preventivo e compensador da escola.
- A formación e información do profesorado como estratexia de atención personalizada.
- A coordinación docente como requisito indispensable para alcanzar as finalidades propostas.
- Os recursos persoais e materiais como elementos de mediación nas aprendizaxes.
- A participación das familias e a comunidade educativa como garantía de educación e inserción cultural e social.
- A eliminación de barreiras ideolóxicas en relación aos diferentes factores de diversidade.

- As estratexias organizativas presentes no centro en relación a asegurar a resposta ás necesidades educativas específicas.
- A selección de actuacións que permitan un clima afectivo tanto a nivel de centro, como en relación á comunidade educativa.
- A implicación de axentes educativos presentes na comunidade educativa.

No marco dos obxectivos deste plan e tendo en conta as características do centro, as accións prioritarias serán as seguintes:

- Posta en práctica de axustes educativos e modalidades de apoio en función das necesidades que presentan os alumnos
- Formar e informar ao alumnado e a todos os axentes educativos como medio de evitar actitudes de discriminación.
- Intervención cos alumnos con retraso escolar e dificultades para seguir o currículo ordinario.

Devanditas actuacións levaraaas a cabo a través dos diferentes programas de intervención destinados a:

B) Programas de intervención:

1. Alumnos con necesidades educativas especiais
2. Alumnos con retraso escolar e dificultades para seguir o currículo ordinario
3. Alumnos con dificultades específicas de audición e linguaxe

A continuación pásase a un exemplo de desenvolvemento dos programas.

CEIP CURROS ENRIQUEZ- PRESENTACIÓN DAS MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE
1. DATOS DO ALUMNO

Alumno	R. F. F.	Páx.	
Data de nacemento	03/10/02		
Profesor/a Titor	XXXXXX XXXXXX		
Profesor de Apoio	XXXXXXXXXX / XXXXXXXXXXXX		
Motivo intervención	Dificultades de aprendizaxe		
Curso / Ciclo	5º Ed. Primaria		
Curriculum de referencia	5º Educación Primaria		
Modalidade de escolarización	Aula ordinaria e aula específica (A.L/P.T)		

2. INFORME DO ALUMNO

A) HISTORIA DO ALUMNO: R. ven do CEIP de Gomesende. Comezou no curso 2012-2013 na nosa escola. Actualmente está en 5º de Primaria.

B) ASPECTOS DERIVADOS DA AVALIACIÓN PSICOPEDAGÓXICA:

C.1 Aspectos intelectuais: Ten dificultades de concentración e atención. Tamén presenta dificultades na expresión oral e escrita. Presenta moitos erros ortográficos tanto na escritura espontánea como na copia.

C.2. Aspectos do desenvolvemento motor: normal.

C.3. Aspectos comunicativo- lingüístico: Ten dificultades na expresión oral.

C.4. Aspectos de adaptación e inserción social: Rosa vive nun entorno moi deprivado. A súa familia ten moitas dificultades económicas e a nena ven moitas veces á escola mal aseada.

C) NECESIDADES.

- Necesita desenvolver capacidades básicas para realizar aprendizaxes, focalización e mantemento da atención.
- Necesita mellorar a súa capacidade de razoamento.
- Necesita mellorar na comprensión e expresión oral traballando as distintas áreas da linguaxe: comprensión e razoamento.

Necesita mellorar na comprensión e expresión escrita.

3. PROGRAMA DE INTERVENCIÓN

ÁREA DE LINGUAXE

OBXECTIVOS

1ª Avaliación

- ▶ Ler un texto con entoación, ritmo e pronunciación adecuada.
- ▶ Ordenar palabras alfabeticamente e localizalas no dicionario.
- ▶ Coñecer e expresar a definición de palabras.
- ▶ Identificar sílabas tónicas e átonas.
- ▶ Coñecer os elementos básicos que interveñen na comunicación.
- ▶ Utilizar sinónimos e antónimos de palabras incluídas nas oracións.
- ▶ Coñecer as ortografías de palabras agudas e incorporar a tilde cando a norma o esixa.
- ▶ Diferenciar os conceptos de sílaba e palabra, clasificalas polo número de sílabas.
- ▶ Inventar e narrar situacións secuenciadas, cambiando a voz de acordo coas personaxes.
- ▶ Recoñecer palabras llanas e esdrúxulas empregando a tilde segundo as normas

ortográficas.

- ▶ Coñecer os rasgos esenciais que caracterizan a oración.
- ▶ Ler, comprender e ser capaces de contestar cuestións relacionadas co lido.
- ▶ Detectar os diferentes significados que teñen algunhas palabras.
- ▶ Identificar sílabas con diptongo.
- ▶ Diferenciar e identificar o suxeito e o predicado en oracións dadas.
- ▶ Ler poesía e retahílas coa expresión adecuada.
- ▶ Descubrir e utilizar palabras homófonas.
- ▶ Coñecer e utilizar o uso das maiúsculas.
- ▶ Identificar e expresar oracións: enunciativas, interrogativas e exclamativas.

2ª Avaliación

- ▶ Ler fragmentos de obras teatrais coa pronunciación e entoación adecuada.
- ▶ Formar palabras compostas e identificar o seu significado.
- ▶ Diferenciar nun texto os estilos directo e indirecto.
- ▶ Coñecer e aplicar as normas ortográficas das palabras que empezan por as sílabas bu, bur e bus; hue, hie e hui.
- ▶ Diferenciar o nome e analizar as diferencias entre nomes comúns, propios e colectivos.
- ▶ Identificar e utilizar correctamente os prefixos re e pre.
- ▶ Recoñecer as características dun diálogo nun texto narrativo.
- ▶ Coñecer e aplicar as normas ortográficas das rematadas en d/z; e das que comezan por ex e extra.
- ▶ Identificar o xénero e o número dos substantivos e as terminacións que os indican.
- ▶ Identificar os prefixos: mono, semi, poli e o significado que aportan.
- ▶ Recoñecer na narración as tres partes que estruturan e secuencian os acontecementos.
- ▶ Coñecer e aplicar a ortografía dos adxectivos ava, eve, ivo...
- ▶ Coñecer e identificar adxectivos nas oracións propostas.
- ▶ Analizar a concordancia adxectivo nome.

- ▶ Recoñecer os prefixos super, tele, aero e o seu significado.
- ▶ Coñecer e aplicar os determinantes, artigos e demostrativos.
- ▶ Seleccionar e contar unha noticia.
- ▶ Ler a poesía coa entoación adecuada utilizando apoios xestuais.
- ▶ Aplicar os sufixos on, ona, azo, aza e ante a determinadas palabras e descubrir o seu significado.
- ▶ Diferenciar os determinantes posesivos e numerais.

3ª Avaliación

- ▶ Ler fragmentos de obras teatrais utilizando estratexias para a súa comprensión, expresión e análise.
- ▶ Recoñecer os xentilicios e relacionalos coa súa procedencia.
- ▶ Distinguir os rasgos máis importantes dun obxecto para a súa descrición.
- ▶ Utilizar correctamente as regras ortográficas das palabras en aje, eje...
- ▶ Substituír o nome polo pronome persoal que corresponda.
- ▶ Expoñer con claridade un tema proposto.
- ▶ Coñecer o significado dalgunhas frases feitas usadas habitualmente.
- ▶ Escribir correctamente verbos acabados en aba, abas, abo...e as formas haber e ver.
- ▶ Clasificar verbos pola súa conxugación.
- ▶ Opinar ordenadamente nun debate proposto.
- ▶ Saber recoñecer e forma unha familia de palabras.
- ▶ Aplicar as características dos textos de instrucións.
- ▶ Recoñecer e formar o presente, pasado e futuro dos verbos.
- ▶ Escribir correctamente palabras en geo, gest e rematadas en ger e gir.
- ▶ Recoñecer o campo semántico ao que pertencen palabras de uso frecuente.
- ▶ Coñecer e aplicar a norma ortográfica dos verbos en bir.
- ▶ Saber interpretar a linguaxe do cómic e aplicala en viñetas.
- ▶ Recoñecer en diferentes mensaxes a comunicación verbal e non verbal.
- ▶ Identificar o significado dalgunhas abreviaturas.
- ▶ Realizar sinxelas dramatizacións en pequenos grupos.

CONTIDOS

1ª Avaliación

- A lectura e a comprensión dun texto.
- O uso do dicionario.
- A expresión e escritura de definicións.
- Sílabas tónicas e átonas.
- A comunicación: emisor/a, receptor/a e mensaxe.
- Os sinónimos e antónimos.
- As letras, as sílabas e as palabras.
- As palabras agudas, normas ortográficas.
- A lectura dramatizada.
- As palabras llanas e esdrúxulas, normas ortográficas.
- A oración.
- A lectura do diálogo.
- A polisemia.
- Os diptongos.
- O suxeito e o predicado.
- As palabras homófonas.
- As maiúsculas.
- As poesías e as retahílas.
- Os distintos tipos de oracións.

2ª Avaliación

- ▶ A lectura eficaz.
- ▶ As palabras compostas.
- ▶ Expresión escrita: estilo directo e indirecto.
- ▶ A ortografía das palabras que empezan por bus, bur, hie, hue e hui.

- ▶ O nome: común, propio, individual e colectivo.
- ▶ Os prefixos: re e pre.
- ▶ A expresión oral e escrita do diálogo na narración.
- ▶ A ortografía das palabras rematadas en d, z e palabras con x.
- ▶ O xénero e o número dos nomes.
- ▶ Os prefixos mono, poli e semi.
- ▶ A ortografía dos adxectivos en ava, eve, ivo. Palabras en ll ou y.
- ▶ O adxectivo e a concordancia.
- ▶ Os prefixos super, tele e aero.
- ▶ Os determinantes, artigos e demostrativos.
- ▶ A prensa escrita. A narración da noticia.
- ▶ A memorización e recitación de poesías.
- ▶ Os sufixos on, ona, azo, aza e ante.
- ▶ A expresión de metáforas, comparacións e personificacións.
- ▶ Os determinantes posesivos e numerais.

3ª Avaliación

- ▶ A lectura dramatizada en voz alta con expresividade e ritmo.
- ▶ Os xentilicios.
- ▶ A descrición de obxectos e persoas.
- ▶ A ortografía de palabras terminadas en –aje, -eje...
- ▶ O pronome persoal.
- ▶ A exposición dun tema.
- ▶ As frases feitas.
- ▶ A ortografía de verbos rematados en –aba, -abas, -abo e –bir. Haber e ver.
- ▶ O verbo: concepto, conxugacións, persoas e tempos.
- ▶ O debate.
- ▶ As familias de palabras.
- ▶ A ortografía de palabras que empezan por geo- e ges- e verbos rematados en –ger e –gir.
- ▶ A descrición dun proceso e instrucións.

- ▶ O campo semántico das palabras.
- ▶ O cómic e a interpretación de imaxes.
- ▶ As adiviñas.
- ▶ As abreviaturas.
- ▶ Os adverbios de lugar e tempo.
- ▶ A dramatización.

METODOLOXÍA

- Coordinación coa profesora titora para traballar os contidos correspondentes o grupo- clase facendo fincapé en aspectos que lle resultan máis complicados.

TEMPORALIZACION

- A apoio quedará establecido en 4 horas ásemana.

RECURSOS

- **Humanos:** mestre titor, especialistas e de apoio.
- **Materiais:** os mesmos que para o grupo de referencia.
- **Espacias:** aula ordinaria e de apoio.

CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Crterios

- Seguiranse os establecidos con carácter xeral na aula ordinaria
- Nas aulas de apoio faráse un seguimento mensual dos obxectivos programados.

Instrumentos

- Observación directa
- Follas de rexistro
- Probas das diferentes áreas instrumentais.

ÁREA DE MATEMÁTICAS

OBXECTIVOS

- Ler e escribir correctamente números de ata 7 cifras, números ordinais e romanos.
- Realizar correctamente as diferentes operacións existentes (+, -, x, /).
- Resolver problemas razoando e ordenando a información.
- Coñecer e empregar fraccións.
- Coñecer e empregar as unidades máis usuais de lonxitude, capacidade e peso.
- Coñecer e usar as diferentes unidades de tempo.
- Saber realizar gráficos, planos e perspectivas tridimensionais.
- Coñecer conceptos básicos de xeometría.

CONTIDOS

- Números de 7 cifras, números ordinais e números romanos.
- Sumas e restas con levadas.
- Multiplicación con varias cifras e división con dos cifras no divisor
- Problemas con operacións diversas.
- As fraccións.
- O tempo: horas, minutos, segundos..
- A lonxitude: metro, decímetro, milímetro...
- A capacidade e o peso.
- Figuras planas y corpos xeométricos.

METODOLOXÍA

Na aula de apoio reforzaranse os contidos que se están a dar na aula ordinaria.

Partimos do nivel de competencia curricular da alumna, iremos das actividades máis simples as máis complexas.

En cada nova sesión repasamos os contidos que vimos na anterior.

Intentarase que prevaleza o desenvolvemento lóxico.
TEMPORALIZACION
3 sesións semanais.
RECURSOS
Libro de texto de matemáticas de 4º de Educación Primaria. Fichas de reforzo.
CRITERIOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p>Nos basearemos no que a alumna sabía ao inicio e o que sabe ao final en relación cos obxectivos establecidos neste programa de intervención. Durante todo o proceso haberá reunións periódicas ca titora para establecer posibles modificacións en contidos a reforzar.</p> <p>Como instrumentos de avaliación:</p> <p>Observación directa</p>

7. ESTRATÉXIAS METODOLÓXICAS

7.1. Cos alumnos: con carácter xeral, os principios educativos que o Departamento terá en conta na intervención cos alumnos van ser os seguintes:

- Partir dos coñecementos previos do alumno (avaliación inicial).
- Potenciar a implicación dos alumnos nos aprendizaxes
- Individualización do ensino e respecto aos ritmos de aprendizaxe.
- Integración e normalización, tanto no Centro como na sociedade.
- Buscar a funcionalidade das aprendizaxes aplicándoas á vida diaria
- Buscar aprendizaxes gratificantes con plantexamentos lúdicos e motivadores
- Desenvolvemento integral sen descoidar a educación en valores.
- Que o aprendizaxe sexa significativo.
- Acordar no alumno a curiosidade e o interese por aprender.
- Potenciar unha aprendizaxe comprensiva.
- Apoiarnos en conceptos que moven ao nosos alumnos a traballar.
- Prestar un especial interese pola motivación.

- Axustar a resposta educativa ás necesidades.
- Contemplar as adaptacións curriculares como medida educativa unha vez esgotadas outras medidas de carácter máis ordinario.
- Garantir a participación dos pais
- Plantexamento de actividades e procedementos diversificados adaptados aos diferentes niveis e intereses dos alumnos.

Procurarase sempre, pero fundamentalmente nas sesións de apoio, a utilización de estratexias metodolóxicas activas, variadas e acordes coas actividades que se vaian desenvolvendo; utilizar materiais diversos, axudas didácticas no momento oportuno e uso cotiá de reforzadores, e todo iso baixo unha concepción do profesor como mediador entre o alumno con necesidades educativas e os diferentes contidos.

7.2. O plantexamento de traballo en xeral cos profesores, será de colaboración, asesoramento e orientación desde as diferentes estruturas do Centro, é dicir, a C.C.P., os equipos de ciclo e os titores individualmente. En relación ás intervencións conxuntas, con relación aos alumnos, o plantexamento de traballo é claramente colaborativo e de coordinación; polo tanto, o deseño de estratexias de traballo, a metodoloxía a seguir, a avaliación, o seguimento, tanto do alumno como o proceso, así como a modificación ou eliminación de calquera medida, serán tomadas conxuntamente por todo o equipo educativo.

7.3. Cos pais: con carácter xeral, direi que no traballo cos pais débese:

- Manter unha actitude de respecto e sinceridade.
- Ser realistas en canto ás posibilidades dos nenos
- Ser empáticos, pero no seu xusto límite.
- Ter xeito para escoitar e para provocar a intervención dinámica dun grupo ou dunha familia.
- Facer as colaboracións o mais agradables posible
- Saber dar apoio, axudar a tomar decisións e resolver problemas.

7.4. Co centro:

De forma xeneralizada deberase favorecer a coordinación entre profesores, crear un clima afectivo, propiciar adaptación nos valores e propiciar a boa información e coordinación entre os diferentes profesionais así como encamiñar a vida do centro cara a integración.

8. RECURSOS.

8.1. Materiais

A nivel de instalacións

En canto aos recursos materiais dito Centro conta con 15 aulas, unha sala de mestres, unha sala de visitas, unha sala de orientación, unha biblioteca, dúas aulas de música, aula de PT e aula de AL. Despacho de dirección e secretaría. Tamén conta con dous patios: un de infantil e un de primaria

8.2. Humanas

Como recursos persoais dito Centro conta con: 15 titores, unha mestra de apoio, dous mestres de educación física, dous mestres de inglés, un mestre de música, 1 mestre de relixión, 3 mestres especialistas de educación especial (1 especialista en audición e linguaxe e 2 de pedagogía terapéutica) e unha orientadora.

8.3. Organizativos

Sinalar que os recursos organizativos dos centros se dan a través dos diferentes documentos que de maneira xeral deberán recoller os seguintes xeitos:

P.E.C "Proxecto educativo de centro": débense recoller xeitos de integración educativa e atención á diversidade, así como reflectirse a eliminación de barreiras ideolóxicas e arquitectónicas e a boa coordinación entre o profesorado.

C.C "Concreción curricular ": debe de recoller:

- A introdución de obxectivos e contidos referidos ao coñecemento das diferentes necesidades que se dan no Centro
- Priorización de obxectivos e contidos que de maneira xeneralizada vaian encamiñados ao coñecemento do corpo e as posibilidades de acción para a creación dun autoconceito e unha autoestima axustados, á utilización do linguaxe con intencionalidade comunicativa e ao desenvolvemento de hábitos de autonomía e xeitos sociais
- Flexibilización de obxectivos e contidos referidos á resolución de problemas da vida diaria e á adquisición das destrezas instrumentais básicas.
- En relación á metodoloxía debe ter en conta a importancia de priorizar principios psicopedagóxicos como a aprendizaxe significativa e construtiva, a actividade, a motivación, a individualización e a socialización.
- En canto a espazos e tempos debe ficar reflectido que deberán ser flexibles e variados tendo en conta as necesidades dos alumnos e que se prioriza a atención desde a aula ordinaria.
- En relación aos recursos debe recoller a súa variedade e adecuación ás necesidades educativas tendo en conta que de maneira xeneralizada se deberán utilizar técnicas creativas de metacognición, técnicas de autocontrol e, no seu caso, de modificación de condutas.
- E en relación á avaliación debe de recoller as técnicas que mellor se acomoden á realidade do alumnado e flexibilizar os criterios de promoción.
- En dito documento tamén se recollen as características das diferentes etapas (E.I. e E.P.)

NOF "Normas de Organización e Funcionamento": Nel recóllese as normas do Centro, en colaboración coa comisión de convivencia, priorizouse o desenvolvemento de actitudes de convivencia e non discriminación en relación a diferenzas individuais derivadas de diferentes ritmos de desenvolvemento, ideolóxicas, lingüísticas e culturais. Foméntase a democracia e a coordinación entre todos os axentes educativos así como a participación da comunidade. A Administración local colabora co Centro á hora de traballar ditos valores e evitar o absentismo escolar.

P.A.T "Plano de acción tutorial": Nel estableceuse a organización do período de adaptación, os planos de acollida e de seguimento para os alumnos estranxeiros, as medidas de atención á diversidade, as vías de coordinación prioritarias entre os titores, os profesores de área, os profesores especialistas e os apoios externos ao centro.

P.X.A "Programación xeral anual": Recóllese na memoria administrativa os recursos ordinarios e específicos que o Centro posúe para unha utilización máis racional dos mesmos.

Tamén se teñen flexibilizado os horarios de profesores e alumnos para garantir unha atención máis personalizada e para pór en práctica a organización de grupos destinados ao tratamento da lingua así como para atender a aqueles que presentan desfase curricular.

P.O. "Plan de orientación": Ten en conta as necesidades dos nosos alumnos e recolle fundamentalmente medidas en relación á diversidade dos alumnos, a opcionalidade, a integración educativa e a inserción sociocultural.

9. TEMPORALIZACIÓN DAS ACCIÓNS

De maneira xeral dicir que o plan de apoio se establece para un curso académico e de forma máis específica:

A) Durante o mes de setembro levaranse a cabo as seguintes actividades:

- Coñecemento do listado de alumnos con necesidades educativas con informe e ditame.
- Revisión e análise dos documentos que constan no expediente
- Revisión do P.E.C. e a C.C.
- Entrevista cos titores que xa tiveron aos nenos
- Xuntanzas co EOE para coordinar diferentes xeitos como: a colaboración de tempos, modalidades e axustes educativos
- Entrevista con cada un dos titores dos alumnos para determinar como levar a cabo a avaliación inicial.
- Acondicionamento da aula e organización dos recursos.
- Realizar inventario dos materiais e recursos dispoñíbeis.

- Elaboración do plano de actuación.
- Elaboración da información a transmisión ás familias e profesores sobre funcións e tarefas.
- De acordo co titor levar a cabo a avaliación inicial pormenorizada daqueles xeitos que considerásemos para adecuarse máis ás necesidades educativas que presentan
- Colaboración na determinación de tempos, modalidades e medidas organizativas para o alumnado con necesidades educativas específicas.
- Elaboración co titor e das ACI e R.E. correspondentes

B) Mes de outubro.

- Entrevista inicial coas familias para coñecerse, cambiar información e expor o Plano de Intervención que se vai levar a cabo con cada alumno.
- Posta en práctica do plano de apoio maneira xeral e de maneira específica a través dos programas de intervención

C) Ó longo do curso, xuntanzas mensuais con titores e especialistas segundo proceda para programar e avaliar de forma conxunta.

- Xuntanzas de coordinación mensual de todos os apoios co D.O.
- Xuntanzas como membro do claustro.
- Xuntanzas co equipo de ciclo ao cal se estea asignado.
- Xuntanzas da C.C.P. segundo calendario que o centro estableza.
- Colaboración nas avaliacións e/ou revisións dos alumnos
- Grupos de traballo con pais,
- Actuacións individuais con pais (monitorización)
- Colaborar na elaboración e posta en práctica do plano de acollida.
- Procura e preparación de materiais para os alumnos con necesidades educativas específicas
- Adquisición de materiais de distinto tipo para as actividades de apoio.
- Coordinación da utilización dos recursos do aula.
- Atender a aquelas entrevistas que sexan determinadas pola familia.
- Todas aquelas entrevistas familiares que se consideren necesarias para levar a cabo o seguimento e reaxustar a colaboración.

- Participar nas actividades que o Centro se plantexe relacionadas coas familias en xeral ou para os alumnos con necesidades educativas específicas.
- Xuntanzas cos apoios externos que poidan estar a recibir.
- Coordinación con outros servizos externos.

D) Decembro, Marzo, Xuño:

- Avaliación e seguimento con todos os profesores implicados (xuntanzas trimestrais, coordinadas polo xefe de estudos).
- Elaboración conxunta dos informes trimestrais.

E) Xuño: cumprimentación, xunto co titor e especialistas, do informe escolar ao termo da escolaridade dos alumnos.

10. MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS

Todos os martes de forma ordinaria os profesores pertencentes ao claustro do CEIP Curros Enríquez reúnen-se coa finalidade de traballar por unha educación de calidade.

Ao mesmo tempo organízanse reunións de forma extraordinaria sempre que sexa necesario para obter a mellor coordinación e colaboración entre o profesorado.

11. CANLES DE COLABORACIÓN COAS FAMILIAS E SERVIZOS EXTERNOS

Segundo o Decreto 374/1996, do 4 de xuño, polo que se aproba o Regulamento Orgánico das escolas de educación infantil e dos colexios de educación primaria, todos os mestres, tanto titores como especialistas, dispoñen dunha hora semanal para manter contacto coas familias dos nenos e nenas, tanto se o solicita o mestre como se o solicita a familia.

Tamén o Departamento de Orientación leva a cabo unha labor de colaboración coas familias estando sempre a disposición delas e requerindo a súa presenza nalgúns momentos necesarios.

Ao mesmo tempo o Equipo Directivo e o Departamento de Orientación manteñen contacto cos Servizos Externos ao Colexio, tanto Servizos Sociais, como centro de saúde, servizo de menores, servizos psicolóxicos externos, Neuroloxía pediátrica, etc.

12. PROTOCOLOS PARA A SOLICITUDE E/OU AUTORIZACIÓN DAS MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Seguindo a lexislación vixente no caso de solicitar medidas extraordinarias de atención á diversidade levamos a cabo o seguinte protocolo: unha vez avaliado o alumno, informado o titor e o Departamento de Orientación se solicita á dirección para que a su vez solicite á Inspección Educativa.

13. PROCESO DE SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN.

A avaliación comprende tres momentos ben diferenciados pero relacionados entre si: a avaliación inicial, a avaliación continua e a avaliación final. En todo momento levarase a cabo unha avaliación global, continua e formativa que permita comprobar a efectividade do plano de apoio. Utilizarase a observación directa e indirecta en relación a información dos axentes implicados.

13.1. Os obxectivos da avaliación son:

- Coñecer e valorar en o que medida se lograron os obxectivos propostos
- Mellorar o deseño de intervención.
- Mellorar e aumentar a calidade educativa do centro.

13.2. Cuestións a avaliar en relación aos diferentes ámbitos:

Alumnos

- Opinión e grao de satisfacción dos alumnos.
- Nivel de integración do alumnado.
- Adecuación das actividades de apoio desenvolvidos.
- Integración do grupo de alumnos estranxeiros na vida do centro.
- Consecución dos obxectivos marcados para cada alumno

Profesores

- Opinión e grao de satisfacción dos profesionais implicados na intervención.
- Grao de implicación
- Coñecemento das necesidades
- Colaboración na posta en práctica dos diferentes axustes educativos

Familias

- Opinión e grao de satisfacción dos pais.

- Grao de implicación que se obtivo
- Resultados do P.X.C.

Centro

- Recursos utilizados e aproveitamento dos mesmos.
- Modificacións ou adecuacións realizadas nos documentos institucionais.
- Adecuación de instalacións
- Actualización do aula de recursos

13.3. Como se avalía:

O proceso a seguir de recollida de información dos diferentes axentes implicados (pais, profesores, alumnos, D.O, E.O.E).

A) Recollida de información:

- Análise e valoración das actuacións desenvolvidas nas xuntanzas de coordinación de ciclo.
- Valoración nas xuntanzas de coordinación co EOE e o D.O.
- Información recollida coa intervención dos pais.

B) Posta en común na C.C.P.

- Seguimento das medidas para atender aos alumnos con necesidades educativas específicas no marco da avaliación global (trimestral).
- Ao finalizar o curso cada ciclo redactará para que a CCP analice e avalíe tanto os medidas adoptadas como o seu desenvolvemento e estableza os propostas de cambio para o curso seguinte.

C) Elevación de conclusións e posibles modificacións no claustro de profesores para o seu coñecemento.

D) Inclusión das valoracións na memoria final que á súa vez servirá de base para o PAD ou plano de apoio para o curso seguinte.

Se as condicións do Centro se visen alteradas por calquera motivo durante o calendario escolar procederíase a realizar as modificacións oportunas.

14. PROPOSTAS DE MELLORA

En relación ao centro:

- Realizar un mellor aproveitamento dos recursos

- Creación dunha comisión de multiculturalidade
- Creación dunha EPA para tódolos pais
- Utilización máis xeneralizada das NNTT por parte dos alumnos
- Ampliación do cambio de información acerca dos apoios de maneira que o funcionamento do Centro sexa coñecido por todos
- Maior intercambio con outros centros a través de mais vivencias e xornadas
- En relación aos titores e outros profesores:
 - Favorecer a súa capacidade de identificación e prevención de necesidades educativas a través de cursos formativos
 - Fomentar unha maior coordinación flexibilizando ao máximo os horarios.
 - Aumentar a capacidade de toma de decisións conxunta unificando criterios na medida posible.
 - Unha participación máis activa nos axustes educativos e as modalidades de apoio
 - Unha maior concienciación sobre o que significa e o que supón a integración educativa

En relación aos alumnos:

- Facerlles conscientes das súas dificultades pero tamén das súas posibilidades
- Aumentar o coñecemento sobre si mesmos e sobre as seus dereitos como persoas aínda que sexan diferentes nalgúns xeitos
- Ampliar a súa capacidade de resposta en relación á realidade na que viven
- Informarlles de todo aquilo que estea relacionado cos seus intereses e alteracións a través da acción titorial ou de outros profesionais

En relación ás familias e á comunidade educativa:

- Informarlles sobre as necesidades educativas específicas e desenvolver actitudes positivas en relación coas mesmas
- Fomentar a súa participación na vida do Centro e nos órganos que este posúe.
- Ampliar o seu coñecemento sobre os recursos e apoios externos cos que pode coordinar, a través da titoría e circulares informativas
- Facerlles cada vez máis conscientes do seu papel no proceso de integración.

15. MEDIDAS PROPOSTAS NO NOSO CENTRO PARA A ATENCIÓN EDUCATIVA

1. A área de relixión católica será de oferta obrigatoria para os centros e de carácter voluntario para o alumnado.
2. O ensino doutras relixións axustarase ao disposto nos acordos de cooperación celebrados polo Estado español coa Federación de Entidades Relixiosas Evanxélicas de España, a Federación de Comunidades Israelitas de España, a Comisión Islámica de España e, se é o caso, aqueles que no futuro se poidan subscribir con outras confesións relixiosas.
3. Ao inicio de cada curso académico os pais/nais ou tutores/as dos alumnos e alumnas manifestarán a súa vontade de que os seus fillos/as reciban ou non ensinanzas de relixión.
4. Os centros docentes disporán as medidas organizativas para que o alumnado cuxos pais ou tutores non optasen por que cursen as ensinanzas de relixión, reciban a debida atención educativa co fin de que a elección dunha ou outra opción non supoña discriminación ningunha. A dita atención, en ningún caso comportará a aprendizaxe de contidos curriculares asociados ao coñecemento do feito relixioso nin a calquera área da etapa. As medidas organizativas que dispoñan os centros deberán ser incluídas no proxecto educativo para que familias e tutores/as as coñezan con anterioridade.
5. A determinación do currículo do ensino de relixión católica e das diferentes confesións relixiosas coas cales o Estado español subscribiu acordos de cooperación en materia educativa será competencia, respectivamente, da xerarquía eclesiástica e das correspondentes autoridades relixiosas. O seu contido deberá, en calquera caso, ser respectuoso cos dereitos das persoas marcados na lexislación vixente e sobre todo co valor de igualdade entre mulleres e homes.
6. A avaliación do ensino da relixión católica realizarase nos mesmos termos e cos mesmos efectos ca a das outras áreas da educación primaria. A avaliación do ensino das diferentes confesións relixiosas axustarase ao establecido nos acordos de cooperación subscritos polo Estado español.
7. Coa finalidade de garantir o principio de igualdade e a libre concorrència entre todo o alumnado, as cualificacións que se obtivesen na avaliación das ensinanzas de relixión non se computarán nas convocatorias en que deban entrar en concorrència os expedientes académicos.

En Educación Primaria os alumnos teñen en cada curso 1,5 horas nas que o grupo se divide entre os que cursan Relixión e os que reciben Atención Educativa. (Por cuestións de organización horaria esto modificouse en moitos centros, incluído o noso: 1 hora en 1º, 3º, 4º, 5º e 6º e 2 horas en 2º).

- Formación en valores
- Actividades de reforzo para aqueles nenos con dificultades escolares.
- Obradoiros de debuxo, lectura e escritura.
- Contos e vídeos educativos.
- Colaboración na biblioteca.
- Colaboración na organización de actividades do centro: magosto, Nadal, Letras Galegas, festivais...
- Traballos individuais ou en equipo: murais, investigación en internet, xogos educativos.

A Atención educativa será impartida, sempre que sexa posible, polo titor do alumno. De non ser así, procurarase que a imparta algún especialista que teña relación con ese curso.

16. CONCLUSIÓN.

Como conclusión sinalar que unha boa práctica educativa enténdese non só desde o Centro, senón tamén contando cos apoios externos e sobre todo coas familias; Dado que o proceso de ensino- aprendizaxe non podería ser entendido sen ter en conta a súa colaboración.

Só cun traballo coordinado se conseguirá unha integración dos alumnos, independentemente das súas maiores ou menores dificultades.